

Atvinnuvegaráðuneytið
Skúlagötu 4
101 Reykjavík

Reykjavík, 29. janúar 2026

Efni: Umsögn um áform um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga, nr. 3/2006 (Mál: S-7/2026)

Félag atvinnurekenda (hér eftir „FA“) vill koma eftirfarandi á framfæri varðandi áform um breytingar á lögum um ársreikninga nr. 3/2006, sem birtust í samráðsgátt stjórnvalda 15. janúar sl. Áformin um lagasetningu fela í sér þrípættar breytingar: hækkun stærðarmarka fyrirtækja, breytingar á skilafrestum ársreikninga og innleiðingu skyldu til opinberrar birtingar tekjuskattsupplýsinga.

I. Almenn sjónarmið: Samræmi, reglubyrði og varúð gegn „gullhúðun“

FA fagnar þeim áformum sem miða að því að létta stjórnsýslubyrði af íslenskum fyrirtækjum og samræma íslenska löggjöf við EES-reglur. FA leggur þó áherslu á að varast svokallaða „gullhúðun“, sem skapar strangari og íþyngjandi kröfur fyrir íslensk fyrirtæki samanborið við önnur EES-ríki. Slík háttsemi skaðar samkeppnishæfni atvinnulífsins og eykur reglubyrði og stjórnsýslukostnað. Meginreglan ætti að vera sú að ekki verði gengið lengra en lágmarkskröfur viðkomandi Evrópugerðar kveða á um, nema í undantekningartilvikum þar sem það væri í þágu íslenskra hagsmuna og drægi úr reglubyrði atvinnulífsins.

II. Hækkun stærðar- og endurskoðunarmarka – jákvæð ívilnun

FA lýsir ánægju sinni með áform um að hækka stærðarmörk fyrir örfyrirtæki, lítil, meðalstór og stór fyrirtæki um allt að 25% til samræmis við breytingar innan Evrópusambandsins. Þessi breyting er afar mikilvæg og má líta á hana sem jákvæða ívilnun, þar sem hún mun draga úr stjórnsýslubyrði fjölda íslenskra fyrirtækja. Þetta er sérstaklega jákvætt fyrir lítil og meðalstór fyrirtæki sem eru burðarás í íslensku atvinnulífi. Með því að samræma stærðarmörk við EES-viðmið er verið að forðast gullhúðun sem gæti annars haft neikvæð áhrif á samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja á erlendum mörkuðum og komið í veg fyrir of íþyngjandi kvaðir á smæstu félögin, sem er eitt af markmiðum frumvarpsins.

FA hvetur eindregið til þess að endurskoðunarmörk í lögum um ársreikninga verði einnig endurskoðuð í ljósi þessara breytinga á stærðarmörkum. Það er eðlilegt og æskilegt að samræma endurskoðunarmörk við hin nýju stærðarmörk til að tryggja að smærri fyrirtæki njóti sem mestra hagsbóta af breytingunum og að álagi sé dreift yfir lengri tíma.

III. Breytingar á skilafrestum ársreikninga til opinberrar birtingar – ívilnun fyrir örfélög og áskoranir fyrir stærri

FA fagnar áformum um lengri skilafresti fyrir örfélög. Þetta er mikilvæg ívilnun sem mun veita þeim meiri tíma til að vanda til verka við gerð ársreikninga sinna, draga úr streitu og kostnaði, og þar með stuðla að gæðum skila og minni líkum á mistökum.

Hvað varðar styttri fresti fyrir stærri og kerfislega mikilvæg félög, skilur FA mikilvægi gagnsæis og tímanlegrar upplýsingagjafar. Markmið með þessum breytingum í áformuðu frumvarpi er að dreifa álagi skila yfir lengri tíma, létta álagi af allra minnstu félögunum en fá upplýsingar fyrr frá stærri félögum, í samræmi við ábendingar frá endurskoðendum. Hins vegar er brýnt að tryggja að stytting fresta sé raunhæf og að fyrirtækjum verði veittur nægilegur aðlögunartími. Styttri frestir munu kalla á endurskoðun á innri ferlum og aukið skipulag innan þessara fyrirtækja. Því er mikilvægt að tryggja nægilegan aðlögunartíma fyrir þá sem verða fyrir áhrifum og FA leggur því til að ráðgjafarfyrirtækjum og endurskoðendum verði gefinn nægur tími til að aðlagastarfsemi sína að breyttum frestum. Því er ljóst að þótt markmiðin séu góð, þarf að tryggja að framkvæmdin sé raunhæf og ekki umframbyrði fyrir þau fyrirtæki sem verða fyrir áhrifum, og að þau fái þann aðlögunartíma sem nauðsynlegur er.

IV. Innleiðing á tilskipun (ESB) 2021/2101 um upplýsingagjöf um tekjuskattsupplýsingar – gagnsæi með auknum byrðum

FA viðurkennir mikilvægi gagnsæis, sérstaklega fyrir stórar fjölþjóðlegar samstæður, og styður almennt innleiðingu EES-gerða til að tryggja samræmi í regluverki. Innleiðing tilskipunar (ESB) 2021/2101 um upplýsingagjöf um tekjuskattsupplýsingar felur í sér nýja skyldu fyrir tiltekin fyrirtæki og mun hún óhjákvæmilega fela í sér aukna stjórnsýslubyrði og kostnað fyrir þau fyrirtæki sem undir hana falla. Þetta krefst þess að fyrirtækin safni og birti upplýsingar sem þau hafa hugsanlega ekki þurft að gera áður. Það er því mikilvægt að framkvæmdin verði eins einföld og skilvirk og kostur er. Mælt er með því að stjórnvöld gefi út skýrar og ítarlegar leiðbeiningar um hvernig fyrirtæki skuli standa að söfnun og birtingu þessara upplýsinga, til að lágmarka óvissu og kostnað. Einnig er nauðsynlegt að tryggja nægilegan aðlögunartíma áður en kröfurnar taka gildi.

V. Að lokum

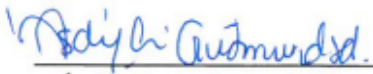
Í ljósi þessara sjónarmiða styður FA almennt markmið frumvarpsins um að stuðla að heilbrigðu og samkeppnishæfu viðskiptalífi, auka gagnsæi og samræma íslenska löggjöf við EES-reglur. Hækkun stærðarmarka í lögum um ársreikninga, í samræmi við framselda tilskipun framkvæmdastjórnarinnar (ESB) 2023/2775, er fagnaðarefni þar sem hún mun draga úr stjórnsýslubyrði fyrir fjölda félagsmanna FA og koma í veg fyrir að regluverk fyrir smærri fyrirtæki verði íþyngjandi hér á landi samanborið við nágrannaríkin. Mikilvægt er að endurskoðunarmörk verði einnig hækkuð til samræmis, til að tryggja að ekki verði um óþarfa gullhúðun að ræða.

Varðandi breytingar á skilafrestum er mikilvægt að lengri frestir fyrir örfélög séu virtir sem jákvætt skref til að létta álagi af þeim. Hins vegar er brýnt að stjórnvöld tryggi nægilegan

aðlögunartíma og skýrar leiðbeiningar fyrir stærri fyrirtæki sem standa frammi fyrir styttri skilafrestum, en markmiðið er að dreifa álagi skila og fá upplýsingar fyrr frá stærri félögum.

Að lokum, innleiðing tilskipunar (ESB) 2021/2101 um upplýsingagjöf um tekjuskattsupplýsingar, þótt mikilvæg sé fyrir gagnsæi og samræmi við EES-reglur, kallar á aukna vinnu og kostnað fyrir ákveðinn hóp fyrirtækja. Því er mikilvægt að framkvæmdin verði eins einföld og skilvirk og kostur er, með skýrum leiðbeiningum og nægilegum aðlögunartíma, í samræmi við ákvæði tilskipunarinnar.

FA áskilur sér rétt til að koma á framfæri frekari athugasemdum á síðari stigum.

Ásdís Eir Guðmundsdóttir
Lögfræðingur FA